

Pou Gran

Tagamanent

Ubicació

Comarca: Vallès Oriental
Lloc/Adreça: Barri de l'Avencó
Emplaçament Marge esquerra de la riera d'Avencó, sobre un turonet al costat del restaurant Les Alzines.

Coordenades:

Latitud: 41.76509
Longitud: 2.26422
UTM Est (X): 438841
UTM Nord (Y): 4623957

Classificació

Número de fitxa 08276 - 7
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Modern
Segle XVIII
Any 1701
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Els accessos han estat condicionats per la visita.
Protecció Legal
Observacions protecció: DOGC núm. 4765, 22-11-2006
Accés Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A09008
Autoria de la fitxa Anna M. Gómez
Data de registre de la fitxa: dc., 14/03/2001 - 01:00

Descripció

Estructura construïda aprofitant el marge d'un camí i anivellant el terreny amb diferents murs de contenció. Segueix la tipologia descrita de secció circular i excavada a la part interna amb coberta semi-circular per la part externa. Al igual que al Pou Vell, el mur de folra és fet amb pedra local, tallada de dimensions diferents i poc treballada, seguint la tècnica de pedra vista, sense revestir, amb l'ús de petits còdols i d'anells de ferro per faltar l'estructura. Es tracta d'una excavació vertical i cilíndrica, construïda en paret seca i tancada per una cúpula semiesfèrica amb volta de pedra. Aquesta cúpula té funció de cambra d'aire per mantenir el fred. Fa 9'5 m de fons des de la porta d'entrada on s'hi ha de sumar els 2'5 m de cúpula; donant un diàmetre aproximat d'uns 10 m. Els murs fan un gruix de 45 cm a la base per 60 cm a les parts més altres. Presenta tres obertures, dues de les quals són visibles des de fora i una tercera que només es veu des de l'interior. La més gran seria la porta d'entrada al pou, on hi aniria l'escala per poder baixar; aquesta té una llinda inscrita amb la data de 1766, que podria correspondre a una reforma o acondicionament d'aquest accés. La segona obertura es situa just a la banda contrària de la primera i és de dimensions força importants, fent uns 30 cm alt per 45 d'ample. Aquest segon accés correspondria a una obertura de tanca de volta que tanca el pou, emmarcada amb una sèrie de pilars verticals adossats que permetien transportar els blocs de gel. La tercera porta es va descobrir al 1955, i es creu que fou tapiada abans de les darreres campanyes d'empouar al 1931-1932. La coberta segueix la tipologia de cúpula d'obra, on també hi ha aparegut una sèrie de grafit. A la part inferior del pou es conserva un canal de desguàs per poder evacuar l'aigua fosa del gel, aquest es troba situat en una paret acabat amb arc de mig punt. Aquest tipus de canal no s'ha pogut documentar en cap més de les estructures, tot i la importància d'aquesta funció.

Observacions:

Aquestes construccions s'han d'emmarcar en el comerç del gel a gran escala documentat a la zona obaga de l'Avencó, i s'ha d'associar a la resta d'estructures de presa, basses de gelar, etc.

Existeix un conveni de cessió temporal d'ús a l'Ajuntament de Tagamanent que l'explota amb ús museístic.

L'any 2006-2007 fou objecte d'una rehabilitació integral que va incloure la construcció d'una passera transversal entre les dues portes d'accés, la instal·lació de il·luminació museogràfica i la museització del fons del pou com si estigués en funcionament.

Història

Els contractes d'arrendatari del pou gran, ens aporten una cronologia del segle XVII, moment en què els pous ja estarien en funcionament. La única referència arquitectònica és la llinda inscrita de la porta principal amb la data de 1766, indicant una possible reforma de tot el pou o un arranjament de la porta. Al llarg del segle XIX aquest pou apareix moltes vegades com inhabilitat i sense arrendar. En aquest pou podem veure una sèrie de pilars verticals que serien les úniques restes visibles del cobert o porxat on s'ubicaria el torn que permetria descarregar els blocs de gel. Els grafit de l'interior del pou no aporten, en aquest cas, gaires dades tècniques però sí que permeten seguir l'evolució de l'ús del pou i saber noms de persones, anys i comentaris com el que ens diu: "pou ple". La data de construcció seria la mateixa per la resta de pous, ja que presenten una tipologia semblant i apareixen citats junts des dels primers documents. Datat entre 1701 i 1754.

Bibliografia

AAVV.(1937) "Un document interessant (1770-1780)" a Butlletí de l'Agrupació Excursionista de Badalona, VII, n.34, p. 1-6. BERNAD, F. (1991). "Els pous de glaç a l'Avencó" a I Jornades d'Arqueologia Industrial

de Catalunya. Hospitalet de Llobregat. CANTARELL, C. (1992). "Els pous de gel al Vallès Oriental" a Lauro, 4. p.3. IPEC-Montseny (1998) n.2460. LLOBET, S. (1947). El medio y la vida en el Montseny. CSIC. Barcelona 1947. LÓPEZ, J. (1992). "Els pous de neu i de glaç al Montseny" a Monografies del Montseny, 7, p. 61. NUET, J. (1970) "Els pous de neu del Montseny" a Muntanya, XCIV. PLADEVALL, A. (1993). "El negoci de la neu i del gel" a Sitja del Llop, 3. SERRA, M. (1997). Els pous de glaç d'Avencó. Temes Aiguafredencs VII bis. Ajuntament d'Aiguafreda. VIVES, E. (1983). "El glaç de Tagamanent" a Associació de Veïns i Amics de Tagamanent, 9.

